

KULTŪRAS NORIŠU IZLASE
2025. gada NOVEMBRIM - valsts svētku mēnesim

Interaktīvs ceļvedis kultūras norižu piedāvājumā

DEJA	2
Deju lieluzvedums “Indulis un Ārija – Dzirnām 40”	2
KINO	2
Spēlfilma, vēsturiska drāma “Tīklā. TTT leģendas dzimšana”	2
Dokumentālā filma “Neiespējamais ir iespējams” (“A to B Rollerski”) un tiešsaistes tikšanās ar filmas varoni un veidotājiem	3
Dokumentālā filma “Dzimuši Sibīrijā. Mārtiņš Vilsons”	3
Izstāde “Podnieka laiktelpa”	4
KULTŪRAS MANTOJUMS	4
Izzinoša nodarbība “Iepazīsti Rīgas pili”	4
Lāčplēša diena Rīgas pili	5
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Mūsu dziesmusvētku stāsti”	5
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Latvijas dzimšanas diena Cēsu muzejā”	6
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Kā nosargāt demokrātiju?”	6
Izzinoša nodarbība ar erudīcijas spēles elementiem “Skalbe un Latvija”	6
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Trīsreiz okupētā. Liepāja Otrajā pasaules karā un pēc tā”.	7
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Olafs Gūtmanis un Sibīrijas stāsti”	7
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Dzied circenītis aizkrāsnē: 1941. un 1949. gada deportācijas”	8
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Himnas stāsts”	8
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Klusēt nedrīkst domāt”	9
Latvijas Okupācijas muzeja ekspozīcijas “Čekas vēsture Latvijā” izzināšana	9
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Brīvības piemineklis”	10
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Kara liecībām pa pēdām”	10
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Bermontiāde”	11
LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA	11
Tiešsaistes nodarbība “Zelta krātiņā. LPSR elite”	11
MŪZIKA	12

Koncertuzvedums “Rīgas sargi”	12
TEĀTRIS	12
Izrāde “Puika ar suni”	12
Izrāde “Mana Magadana”	13
Izrāde “Pipartēja”	13
Politiskā rasola izrāde “Vēlēšanās”	14
Izrāde “Kur palika valsts?”	14
VIZUĀLĀ MĀKSLA	15
Izstāde “Jaunais mākslas templis. Rīgas pilsētas mākslas muzejs 1905–1919”	15
Muzejpedagoģiskā nodarbība “Modernisms Latvijā. Jauna valsts / Jauna māksla”	16

DEJA

Deju lieluzvedums “Indulis un Ārija – Dzirnām 40”

Piedāvā: Biedrība “Make Art”

Norises laiks: 2025. gada 11. novembrī “Xiaomi” arēnā Rīgā

Kontaktinformācija: Reinis Druvietis, e-pasts: reinis@makeart.lv, tel. nr.: 29293938

Mērķauditorija: 5.–6. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/deju-lieluzvedums-indulis-un-arija-rainim-160-dzirnam-40/>

Izrāde vieno divus laikmeta nogriežņus – Raini 160 gados un deju studiju “Dzirnas” savos 40 –, lai caur deju atklātu Raiņa romantiskās traģēdijas tēlus, jautājumus un mūžīgi aktuālās vērtības: brīvību, mīlestību, drosmi un vienotību.

Uzvedumā piedalās vairāk nekā 600 dejotāji – esošie un bijušie “Dzirnieši”, viņu vecāki, draugi un citu kolektīvu dejotāji. Skatuvi piepildīs “Sinfonietta Rīga”, jauniešu koris “BALŠIS”, komponista Valtera Pūces oriģinālmūzika un horeogrāfa Agra Daņileviča radītās horeogrāfijas. Dejas piedzīvojums būs daudzslāņains – dejas, dzīva mūzika, Raiņa lugas tēli, vizuālā māksla un video scenogrāfija. Šī būs iespēja jauniešiem Lāčplēša dienā ne tikai pieminēt varoņus, bet arī piedzīvot vienotību mākslā, kas runā par mūsu tautas likteni, nākotni un cilvēkmīlestību.

KINO

Spēlfilma, vēsturiska drāma “Tīklā. TTT leģendas dzimšana”

Piedāvā: Studija “Kultfilma”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem no 2025. gada 6. novembra; gan klātienē, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 6.–12. klase (vecuma ierobežojums: 12+)

Plašāk: <https://www.youtube.com/watch?v=XanCztHuRe0> (filmas video rullītis)

NB! 8. novembrī plkst. 11.00 kinoteātrī “Forum Cinemas” notiks īpašs filmas seans skolām, pēc kura būs tikšanās un saruna ar filmas veidotājiem. Pieteikšanās, aizpildot pieteikumu šeit: <https://www.forumcinemas.lv/biletes/latvijas-skolas-soma>.

Filma ir veltīta 20. gadsimta izcilākajai sieviešu basketbola komandai “TTT”, kuras rašanās stāstā savijās mīlestība, drosme un vēlme pretoties padomju varas totalitārajam režīmam. “TTT” 12 reizes pēc kārtas izcīnījusi PSRS čempionāta zelta medaļas, 18 reizes uzvarējusi Eiropas Čempionvienību kausā (mūsdienās tas būtu pielīdzināms FIBA Eirolīgai) un iekļauta Ginesa rekordu grāmatā.

Šis stāsts ir balstīts vēsturiskos notikumos par pēckara gadiem Padomju Latvijā un basketbolistēm, kuras spēja nolikt pie vietas visu PSRS sistēmu. Tas ir veltījums visiem, kuru uzvārdi ir dzēsti no vēstures, bet kuru iespaids ir nenovērtējams. Stāsta centrā – vien retajam zināmā Dzidra Karamiševa-Uztupe, ilgstoši vienīgā latviete Staļina laika PSRS izlasē, “TTT” pirmā kapteine un daudzkārtēja čempione, kurai basketbols bija instruments, lai pašai savu ārkārtīgi svarīgu iemeslu dēļ apspēlētu gan VDK, gan visu PSRS sistēmu.

Dokumentālā filma “Neiespējamais ir iespējams” (“A to B Rollerski”) un tiešsaistes tikšanās ar filmas varoni un veidotājiem

Piedāvā: Režisors un producents Arnis Aspers

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; gan klātienēs, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Arnis Aspers, e-pasts: arniaspers@icloud.com, tel. nr.: 26547344

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://www.facebook.com/atobrollerski>

Filma ir stāsts par latviešu sportistu, dēkaini un aizrautīgu piedzīvojumu meklētāju Raimonu Dombrovski, kurš 1988. gadā 90 dienās veica 4200 jūdzes (6759,24 km) garu ceļu, ar rollerslēpēm šķērsojot Ziemeļamerikas kontinentu no Kanādas (Arctic, Inuvik) līdz Meksikai (Baja). Tas ir iedvesmojošs stāsts par cilvēku, kurš veic ļoti garu un smagu ceļu, lai atrastu sevi un pastāstītu pasaulei par Latviju, kurā pieaug vēlme atjaunot neatkarību. Ceļojuma laikā, šķērsojot Kanādu un ASV, Dombrovskis satiek daudzus interesantus cilvēkus, t.sk., savu identitāti un valodu zaudējošos indiāņus un piedzīvojumu meklētājus. Savstarpējās sarunās atklājas Latvijas nozīme Raimonda dzīvē. Raimondam bija sapnis startēt Olimpiskajās spēlēs zem neatkarīgas Latvijas karoga, un viņš bija pārliecināts par Latvijas spēju atkal kļūt neatkarīgai. Savas pārliecības vadīts, Raimonds izmantoja katru iespēju, lai stāstītu par Latviju un latviešiem. 2014. gadā filmas veidotāji kopā ar Raimonu devās filmēšanas ekspedīcijā, lai vēlreiz izdzīvotu “A to B Rollerski” piedzīvojumu. Filmas sižets sniedz ieskatu Latvijas, Amerikas un Kanādas vēsturē 26 gadu griezumā.

Dokumentālā filma “Dzimuši Sibīrijā. Mārtiņš Vilsons”

Piedāvā: Filmu studija “SB”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Ieva Pitruka, e-pasts: ieva.pitruka@inbox.lv, tel. nr.: 26358150

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.filmas.lv/movie/4290/>

1941. un 1949. gads kļuva par liktenīgu pavērsienu tūkstošiem latviešu, kurus bez brīdinājuma aizveda nezināmā virzienā. Svešumā un skarbos apstākļos viņi centās saglabāt cilvēcību, radīt jaunu dzīvi un audzināt bērnus. Šie bērni uzauga tālu prom no dzimtenes, svešā vidē, kurā viņi jutās nepiederīgi. Viņi apguva svešu valodu, dzīvoja starp svešiniekiem un uzdeva jautājumus, uz kuriem pat pieaugušie baidījās atbildēt. Viens no šiem bērniem ir aktieris Mārtiņš Vilsons, kurš dzimis izsūtījumā Magadanas apgabalā Krievijā Zentas Vilsones un Rolanda Čehoviča ģimenē. Dokumentālajā filmā režisore Dzintra Geka portretē viņa dzīvesstāstu kā personīgu liecību par izsūtīto latviešu likteni, identitātes meklējumiem un atgriešanos pretrunīgajā realitātē.

Filma atklāj izsūtīto bērnu un viņu pēcteču likteņus – stāstus par dzimšanu izsūtījumā, atgriešanos Latvijā un cīņu par identitāti svešā, nereti atsvešinātā vidē. Caur personīgām intervijām un atklātām atmiņām atklājas ne tikai vēstures rētas, bet arī mantojums, kas dzīvo nākamajās paaudzēs

Izstāde “Podnieka laiktelpa”

Piedāvā: Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kino muzejs

Norises laiks: Līdz 2025. gada 5. decembrim ceturtdienās, piektdienās, sestdienās; klātienē norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: kinomuzejs@kinomuzejs.lv,

tel. nr.: 29119544

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Atzīmējot kino režisora Jura Podnieka (1950–1992) 75. dzimšanas dienu, tapusi izstāde “Podnieka laiktelpa”. Tā piedāvā skatītājam iepazīt Jura Podnieka dzīvi, just, vērot un reflektēt kopā ar režisoru, saprast Podnieka laiku, notikumus, iepazīt domubiedrus.

“Viņš iemūžinājis tādas brīnišķīgas personības kā Ojāru Vācieti, Imantu Ziedoni, Raimonu Paulu, brāļus Kokarus. Izcilā aktrise Vija Artmane ir bijusi Jura Podnieka krustmāte, un mēs izstādē redzēsīm mazliet arī no šīs brīnišķīgās aktrises spozmes, tur parādīsies mūsu mākslā ļoti nozīmīgā Ilmāra Blumberga personība. Šie ir tikai daži piemēri, un tā ir tāda brīnišķīga pasaule – to ieraudzīt,” ieskatu izstādē sniedz izstādes autore un kuratore Anna Viduleja.

KULTŪRAS MANTOJUMS

Izzinoša nodarbība “Iepazīsti Rīgas pili”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienē norise

Kontaktinformācija: Muzeja Izglītības un komunikācijas departaments, e-pasts:

info@lnvm.gov.lv, tel. nr.: 67221357

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/izzinosa-nodarbiba-iepazisti-rigas-pili/>

Nodarbībā skolēni iepazīst Rīgas pili – vienu no vislabāk saglabātajām Vācu ordeņa pilīm Baltijas jūras reģionā ar vairāk nekā 500 gadu vēsturi. Nesen restaurētā Rīgas pils ir ne vien

izcils arhitektūras un mākslas piemineklis, bet arī vēstures notikumu lieciniece – šajā ēkā Latvijai svarīgus lēmumus pieņēmuši dažādu laiku varasvīri.

Nodarbības gaitā kopā ar muzejpedagogu skolēni iepazīst atjaunotās Rīgas pils telpas (16. gadsimta velves, kolonnas, griestu un sienu gleznojumus u. c. arhitektūras un mākslas elementus), mācās ieraudzīt dažādu laikmetu liecības, izzināt un novērtēt arhitektu un restauratoru darbu un saprast pils un tās iemītnieku lomu dažādos vēstures periodos, tai skaitā mūsdienās. Uzzinot bagāto pils vēsturi, skolēni vienlaikus gūst priekšstatu par svarīgākajiem Latvijas vēstures notikumiem.

Nodarbības saturs un norise tiek pielāgota konkrētai skolēnu vecuma grupai.

Lāčplēša diena Rīgas pili

Piedāvā: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

Norises laiks: 2025. gada 11. novembrī no plkst. 10.00 līdz 20.00; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja Izglītības un komunikācijas departaments, e-pasts:

info@lnvm.gov.lv, tel. nr.: 67221357

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://lnvm.gov.lv/pasakumi/lacplesa-diena-11-11-2025/>

Arī šogad Latvijas Nacionālais vēstures muzejs turpina tradīciju vienīgo reizi gadā izstādīt muzeja retumu – pilnu Lāčplēša Kara ordeņa komplektu, stāstot par tā tapšanu, piešķiršanu, kavalieriem un tradīcijām. Vēl 11. novembrī muzejs piedāvā apskatīt unikālas Neatkarības kara liecības – karavīra un fotogrāfa Andreja Liepiņa (1894–1978) fotogrāfijas, kurās ar aculiecinieka skatu fiksētas kauju ainas un karavīru ikdiena. Savukārt Lāčplēša dienas noslēgumā vienoties patriotiskās dziesmās aicinās LU koris “Dziesmuvara”.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Mūsu dziesmusvētku stāsti”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais rakstniecības un mūzikas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Edīte Putniņa, e-pasts: edite.putnina@rmm.lv tel. nr.: 27316314

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-musu-dziesmusvetku-stasti/>

Nodarbība skolēnus ieved Mežaparka estrādes “Sidraba birzs” vidē, kurā dziesmusvētku stāsts ekspozīcijā “Laika upe” izdzīvo mūsu Latvijas valsts vēstures stāstu. Nodarbības laikā skolēni gūst izglītojošu, emocionāli un intelektuāli rosinošu pieredzi, iepazīst Dziesmu un deju svētku tradīcijas vēsturisko gaitu un būtiskākos simbolus, piedzīvo svētku emocijas to norises vietā. Nodarbības noslēgumā kopīgi tiek pārrunāti jaunie iespaidi un gūtā informācija, veidota atgriezeniskā saitē, fiksējot emocijas un atziņas, tā stiprinot izpratni par dziesmusvētku nozīmi kopības un piederības sajūtas spēcīgāšanā savai tautai un valstij.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Latvijas dzimšanas diena Cēsu muzejā”

Piedāvā: Cēsu muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Evita Muceniece, e-pasts: evita.muceniece@cesis.lv, tel. nr.: 22014848

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-latvijas-dzimsanas-diena-cesu-muzeja/>

Nodarbība notiek muzeja pastāvīgajā ekspozīcijā “Cēsis un Latvijas brīvības cīņas”, kur skolēni klausās muzejpedagoģa stāstījumā par notikumiem, kas norisinājās Cēsīs un tuvākajā apkārtnē laika posmā no 1918. līdz 1920. gadam, kā arī uzzina plašāku informāciju par Cēsu kaujām un to ietekmi uz tālākajiem notikumiem Latvijas valsts pastāvēšanas vēsturē.

Ekspozīcijā “Sarkanbaltsarkanais karogs Cēsu un Latvijas vēsturē” skolēni iepazīst stāstus par Latvijas sarkanbaltsarkanā karoga vēsturi, sākot no 13. gadsimta, kad karogs minēts Atskaņu hronikā, līdz pat 21. gadsimtam. Īpaša uzmanība tiek pievērsta senākajam sarkanbaltsarkanajam karogam, kas šūts 1916. gadā, bijis izvests no valsts, atgriezies Latvijā, padomju okupācijas gados rūpīgi slēpts un 1997. gadā uzdāvināts Cēsu muzejam pastāvīgai glabāšanai.

Nodarbības praktiskajā daļā notiek klases valsts svētku svinības muzejā, kur skolēni paši, ievērojot noteikumus par valsts karoga lietošanu, paceļ mastā un nolaiž valsts karogu, dzied valsts himnu, organizē erudīcijas spēli par nodarbības pirmajā daļā dzirdēto informāciju.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Kā nosargāt demokrātiju?”

Piedāvā: Cēsu muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Evita Muceniece, e-pasts: evita.muceniece@cesis.lv, tel. nr.: 22014848

Mērķauditorija: 5.–9. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-ka-nosargat-demokratiyu/>

Nodarbība notiek vēstures ekspozīcijā “Sirdsapziņas ugunsurs”, kas atspoguļo Latvijas okupāciju vēsturi no 1939. līdz 1957. gadam un atklāj kādreizējā Cēsu apriņķa iedzīvotāju nacionālo pretošanos gan padomju, gan nacistiskajam okupācijas režīmam. Ekspozīcija sniedz jauniešiem iespēju interaktīvā veidā atklāt, kāpēc 1940. gadā okupētajā Latvijā demokrātijas atjaunošana nebija iespējama, iekļūst piecās autentiskās cietuma kamerās, kurās okupācijas laikā tika ieslodzīti LPSR čekas Cēsu apriņķa daļas arestētie apriņķa iedzīvotāji, un iepazīties ar šo cilvēku pretošanās stāstiem un likteņiem. Nodarbība sniedz iespēju jauniešiem saprast, par kādām demokrātijas pamatvērtībām iestājās pretošanās dalībnieki.

*Svarīgi! Nodarbībā interaktivitāti starp jauniešiem un saturu nodrošina darbošanās vietnē menti.com, kas ir iespējama, ja katram ir telefons, ar kuru var pieslēgties internetam.

Izzinoša nodarbība ar erudīcijas spēles elementiem “Skalbe un Latvija”

Piedāvā: Kārļa Skalbes memoriālais muzejs “Saulrieti”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Ilona Muižniece, e-pasts: muizniece.ilona@gmail.com,

tel. nr.: 26494406

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/izzinosa-nodarbiba-ar-erudicijas-speles-elementiem-skalbe-un-latvija/>

Nodarbība iepazīstina ar dzejnieku Kārli Skalbi ne tikai kā rakstnieku, bet arī kā Latvijas patriotu un aktīvu sabiedrisko darbinieku. Īpašajā muzeja noskaņā skolēni klausīsies dzeju un fragmentus no “Mazajām piezīmēm”, lai soli pa solim ieietu Kārļa Skalbes latviskajā pasaulē. Simboliski ceļojot pa Skalbes bēgļa gaitām – no Vecpiebalgas līdz Jūrkalnei 1944. gada rudenī –, skolēni piedzīvos arī latviešu tautas likteņa ceļu, kas savā ziņā atgādina mūsdienu pasaules notikumus.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Trīsreiz okupētā. Liepāja Otrajā pasaules karā un pēc tā”

Piedāvā: Liepājas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Inga Zīverte, e-pasts: inga.ziverte@liepaja.lv, tel. nr.: 29605223

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-trisreiz-okupeta-liepaja-otraja-pasaules-kara-un-pec-ta/>

Liepājas Okupācijas muzeja pamatekspozīcijas “Trīsreiz okupētā. Liepāja Otrajā pasaules karā un pēc tā” un “Nezūdošs spīts. Liepāja pretojas” veidotas kā ierosme apmeklētājiem meklēt un skaidrot savas dzimtas likteņus Latvijas 20. gadsimta vēstures līkločos. Īpaša uzmanība pievērsta ekspozīcijas interaktivitātei.

Nodarbības ietvaros skolēni padziļināti iepazīst Otrā pasaules kara notikumus Liepājā un Latvijas attīstību pirmskara laikā, lai veidotu izpratni par tālāko vēsturisko notikumu atstāto nospiedumu uz valsti gan kultūras, gan sociāli ekonomiskajā sfērā.

Apmeklējuma laikā skolēnu grupa tiek sadalīta trīs mazākās grupās, kuras tematiski atspoguļo vēsturisko notikumu gaitu. Šādā veidā tiek padziļinātāk izjusta notikumu nopietnība un seku skaudrā patiesība. Lietojot interaktivitātes elementus, jauniešiem ir iespēja tuvāk iepazīties ar deportēto Liepājnietu atstātajām liecībām.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Olafs Gūtmanis un Sibīrijas stāsti”

Piedāvā: Liepājas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 2025. gada 19. novembrim; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Kristīne Muceniece, e-pasts: kristine.muceniece@liepaja.lv,

tel. nr.: 63422604

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-olafs-gutmanis-un-sibirijas-stasti/>

Sibīrijas dabas skaistums, bet vienlaikus arī skarbums sevī glabā neskaitāmus stāstus par izturību, zaudējumiem un cerībām. Par spīti piespiedu deportācijām – pirmo reizi 1941. gadā, otro reizi 1950. gadā – pēc nelegālas atgriešanās dzimtajā Liepājā, Olafs Gūtmanis arvien atgriezās Sibīrijas dabā, dodoties kopumā deviņās ekspedīcijās. Šajos braucienos viņš sajuta aicinājumu izstāstīt savu Sibīrijas stāstu.

Nodarbības mērķis ir iepazīstināt skolēnus ar Olafu Gūtmani kā nozīmīgu personību latviešu literatūrā un vēsturiskajos notikumos. Iedziļinoties izsūtīto latviešu atmiņu stāstos, sniegt ieskatu deportācijās, kas notika Latvijā Otrā pasaules kara laikā, kā arī dzīves apstākļos un cilvēku savstarpējās attiecībās izsūtījumā. Skolēni tiks aicināti patstāvīgi pētīt atmiņu stāstu fragmentus, kas glabājas Liepājas muzeja struktūrvienībās – Liepājas okupācijas muzeja – krājumā, tādējādi veidojot izpratni par rakstisko liecību nozīmīgumu un iespējām tās izmantot pētniecībā.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Dzied circenītis aizkrāsnē: 1941. un 1949. gada deportācijas”

Piedāvā: Latgales Kultūrvēstures muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Inese Lopsa, e-pasts: inese.lopsa@rezekne.lv, tel. nr.: 26550351

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-dzied-circenitis-aizkrasne-1941-un-1949-gada-deportacijas/>

1941. gada 14. jūnijs un 1949. gada 25. marts Latvijas vēsturē iezīmē sāpīgus notikumus, kad dažādu tautību un vecuma ļaudis, arī bērni tika izvesti uz Sibīriju. Pieminot šos vēstures notikumus, skolēni iepazīst uz Sibīriju aizvesto bērnu likteni, viņu pārdzīvojumus un ikdienas dzīvi svešumā.

Nodarbība izstrādāta, izpētot muzeja krājuma dokumentus, fotogrāfijas, izsūtīto cilvēku, arī bērnu, atmiņu materiālu. Nodarbībā skolēni piedalās situāciju izspēlē un, aplūkojot muzeja priekšmetus – deportēto personīgās mantas –, meklē atbildes uz jautājumiem, ko domāja, kā jutās un par ko sapņoja bērni svešumā?

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Himnas stāsts”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais rakstniecības un mūzikas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; digitāla norise

Kontaktinformācija: Liena Šmukste, e-pasts: kunikacija@rmm.lv, tel. nr.: 67509263

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-himnas-stasts/>

Attālinātajā nodarbībā par Baumaņu Kārļa dziesmu–lūgšanu “Dievs, svētī Latviju!” skolēni izzinās Latvijas himnas muzikālo, sociālo un personīgo nozīmi, uzzinās “Dievs, svētī Latviju!”

tapšanas stāstu, klausīsies to dažādu laiku audioierakstos, kā arī apskatīs ar to saistītus unikālus materiālus.

Nodarbību papildina Latvijā ievērojamu personību (Lidija Lasmane-Doroņina, Martins Dukurs, Raimonds Celms, Intars Busulis un citu) personiskie himnas stāsti. Nodarbības laikā tiek rādīti arī materiāli par tā laika izdevumiem, kur parādās himna, un tiek skaidrots gan sociāli-politiskais, gan arī muzikālais konteksts, kādā tiek šī dziesma izpildīta un komponēta. Tiek skaidrots ne tikai himnas likums, bet arī, kas vispār ir himnas un kāpēc to ir tik daudz, un kā pret tām attiekties.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Klusēt nedrīkst domāt”

Piedāvā: Latvijas Okupācijas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Inguna Role, e-pasts: ip@okupacijasmuzejs.lv, tel. nr.: 67211030

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/mujejpedagogiska-nodarbiba-kluset-nedrikst-domat/>

Nodarbības mērķis ir veicināt izpratni par kultūras norišu un mākslas elementu izmantošanu ideoloģijā padomju okupācijas apstākļos (1945–1990), kad paralēli pastāvēja oficiālā, varas atzītā māksla un neoficiālā, kas palīdzēja saglabāt ticību brīvībai un kuru vara aizliedza, bet tās autorus – represēja.

Nodarbības laikā skolēni iepazīs muzeja pamatekspozīciju muzeja speciālista vadībā un strādājot grupās. Skolēni, analizējot dažādu jomu elementus (literatūra, tēlotājmāksla, vide, vizuālā māksla un svētki), iepazīs padomju laika kultūru un mākslu, nostiprina izpratni par brīvas, demokrātiskas valsts un personības nozīmi.

Latvijas Okupācijas muzeja ekspozīcijas “Čekas vēsture Latvijā” izzināšana

Piedāvā: Latvijas Okupācijas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; gan klātienes, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Veronika Bašarina, e-pasts: veronika.basarina@gmail.com, tel. nr.: 26468637

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/latvijas-okupācijas-muzeja-ekspozīcijas-cekas-vesture-latvija-izzinasana/>

Sarunā ar speciālistu skolēni izzina bijušās Latvijas PSR Valsts Drošības komitejas īslaicīgās izmeklēšanas izolatora telpas kontekstā ar vēsturiskajiem notikumiem.

1940. gada 17. jūnijā Padomju Sociālistisko Republiku Savienības (PSRS) karaspēks okupēja Latviju. Jau rudenī Rīgā, Brīvības un Stabu ielas stūra ēkā okupācijas režīms iekārtoja savas represīvās iestādes “čeka” mītni. Laika gaitā šo ēku tautā iesauca par “Stūra māju”. Tajā

ieslodzīja un pratināja Latvijas pilsoņu, kurus okupācijas vara uzskatīja par komunistiskā režīma pretiniekiem. PSRS okupācijas laikā čeka Latvijā ierosināja 48 000 krimināllietas par “noziegumiem” pret komunistisko režīmu. Atjaunotā Latvijas valsts 1991. gadā pasludināja Valsts Drošības komiteju par noziedzīgu, pret Latvijas tautas interesēm vērstu organizāciju un to likvidēja.

Norise pieejama arī digitāli tiešsaistē. Profesionālā kvalitātē uzņemto videomateriālu pavada stāstījums tiešsaistē, iepazīstinot skolēnus ar bijušās represīvās iestādes autentiski saglabātajām telpām – galveno halli, aizturēto reģistrācijas istabu, kameru bloku, pastaigu laukumu, pagrabstāvu un nāves spriedumu izpildes vietu –, kā arī izzinot stāstījumu par Stūra mājas vēsturi un tās iemītniekiem.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Brīvības piemineklis”

Piedāvā: Latvijas Kara muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Daniela Rihtere, e-pasts: daniela.rihtere@karamuzejs.lv,

tel. nr.: 28662648

Mērķauditorija: 1.–6. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-brivibas-piemineklis/>

Nodarbība sākas pie Brīvības pieminekļa, kur skolēni iepazīst šī Latvijas valsts un kultūras simbola vēsturi un nozīmi – kad un kāpēc tas tika celts, kādi tēli un simboli tajā redzami un kādu vēstījumu tie nes. Kopīgi pētot pieminekļa tēlus, skolēni uzzina, kā Brīvības piemineklis kļuvis par vienu no nozīmīgākajiem Latvijas kultūras un vēstures simboliem.

Nodarbības otrajā daļā Latvijas Kara muzejā skolēni, pildot uzdevumus un iesaistoties radošās aktivitātēs, tuvāk iepazīst pieminekļa tēlus un simbolus, kā arī reflektē par vārda “brīvība” nozīmi savā dzīvē. Nodarbības noslēgumā katrs skolēns izveido nelielu brīvības simbolu, kuru var paņemt līdzi.

Nodarbība veidota, lai veicinātu skolēnu interesi arī turpmāk ieraudzīt pieminekļos stāstus, bet simbolos – nozīmi.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Kara liecībām pa pēdām”

Piedāvā: Latvijas Kara muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Daniela Rihtere, e-pasts: daniela.rihtere@karamuzejs.lv,

tel. nr.: 28662648

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-kara-liecibam-pa-pedam/>

Nodarbības laikā skolēni dosies izzinošā ekspedīcijā pa Pirmā pasaules kara ekspozīciju, lai iepazītu vienu no nozīmīgākajiem militārajiem konfliktiem, kas skāra Latvijas teritoriju. Bruņojušies ar kartēm, skolēni meklēs kara liecības – muzeja priekšmetus un to aprakstus, kas sevī glabā ne tikai informāciju par kara norisēm, bet arī cilvēku personiskos stāstus un atmiņas.

Pēc atradumu apkopošanas skolēni prezentēs savus secinājumus un piedalīsies diskusijā par to, kā Pirmais pasaules karš ietekmēja Latvijas sabiedrību un kādas mācības no šī vēsturiskā notikuma var gūt šodien.

Nodarbības mērķis ir iepazīstināt skolēnus ar Pirmā pasaules kara norisēm un tā ietekmi uz cilvēkiem Latvijā, izmantojot muzeja priekšmetus kā vēstures liecības. Nodarbība rosina pētniecisko un kritisko domāšanu, veicina prasmi analizēt pagātnes notikumus caur individuālo likteņu prizmu un attīsta skolēnu izpratni par kara sekām un to aktualitāti mūsdienās.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Bermontiāde”

Piedāvā: Latvijas Kara muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Māris Konovalčiks, e-pasts: maris.konovalciks@karamuzejs.lv, tel. nr.: 28662648

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/muzejpedagogiska-nodarbiba-bermontiade/>

Nodarbības laikā skolēni izzinās vienu no svarīgākajiem Latvijas Neatkarības kara posmiem – bermontiādi. Skolēni iepazīs šī laika personības, karojošās puses, sadzīves apstākļus un militāros notikumus. Izziņas process notiek interaktīvā un līdzdalību veicinošā formā: skolēni pildīs loģisko domāšanu attīstošus uzdevumus, piemēram, atšifrēs ziņojumus, izstrādās kaujas taktiku Pārdaugavas atbrīvošanai, kā arī iepazīs Latvijas armijas karavīru varoņdarbus un izmantoto bruņojumu. Uzdevumu laikā skolēni strādās komandās, diskutēs un prezentēs savus risinājumus.

Nodarbības mērķis ir padziļināt skolēnu izpratni par Latvijas Neatkarības kara notikumiem, veicināt spēju kritiski analizēt vēstures procesus un saskatīt tajos gan militāros, gan cilvēciskos aspektus. Nodarbība palīdzēs skolēniem izprast vēsturisko izvēļu nozīmi un kara apstākļos piedzīvoto, veicinot empātiju, kritisko domāšanu un piederības sajūtu Latvijas valstij.

LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA

Tiešsaistes nodarbība “Zelta krātiņā. LPSR elite”

Piedāvā: Andreja Upīša memoriālais muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma, digitāla norise

Kontaktinformācija: Laura Tabūna, e-pasts: laura.tabuna@memorialiemuzeji.lv, tel. nr.: 67289767

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/tiessaistes-nodarbiba-zelta-kratina-lpsr-elite/>

Tiešsaistes nodarbības gaitā skolēni izzina Latvijas PSRS radošās elites dzīves un darba apstākļus, iepazīstas ar vairāku padomju režīma visaugstāk novērtēto jeb tā dēvēto Tautas rakstnieku Andreja Upīša, Viļa Lāča un Annas Sakses likteņiem pirms un pēc II pasaules kara,

kā arī vēstures un literatūras faktiem. Tāpat skolēni veido izpratni par laikmeta un personības mijiedarbību un personiskās atbildības nozīmi.

MŪZIKA

Koncertuzvedums “Rīgas sargi”

Piedāvā: SIA “SKOLENIEM.LV”

Norises laiks: 10. novembrī plkst. 10.00, 12.00 un 14.00 Rīgas Latviešu biedrības namā, klātienēs norise

Kontaktinformācija: Jānis Ķirsis, e-pasts: info@skoleniem.lv, tel. nr.: 28070202

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/koncertuzvedums-rigas-sargi/>

Koncertuzvedums “Rīgas sargi” ir muzikāls un vizuāls ceļojums Latvijas vēstures lappusēs, iedvesmojoties no leģendārās filmas par Latvijas brīvības cīņām un valsts izveidi. Tas ir vēsturiski dokumentāls stāsts, kurā latviešu strēlnieku dziesmas un latviešu komponistu darbi savijas ar vēsturiskām liecībām un personību stāstiem. Koncertizrāde sniedz multimediālu pieredzi – tajā skan dzīva mūzika orķestra un izpildītājmākslinieku sniegumā, ko papildina videoprojekcijas ar dokumentāliem stāstiem par 20. gadsimta sākuma notikumiem, kas saistīti ar Latvijas Neatkarības karu. Šajā stāstā par drosmi un brīvību īpaša vieta atvēlēta dziesmām “Uz Tēviju”, “Daugavas dziesma”, “Es izjāju prūšu zemi”, “Partizānu himna”, “Zaļā dziesma”, “Dvēselīte”, kā arī citām latviešu strēlnieku un latviešu komponistu patriotiskajām melodijām.

TEĀTRIS

Izrāde “Puika ar suni”

Piedāvā: ISTABAS TEĀTRIS / biedrība “Pusstāvs”

Norises laiks: 2025. gada 10. novembrī plkst. 9.30 un 12.00 un 11. novembrī plkst. 9.30 Žaņa Lipkes memoriālā

Kontaktinformācija: Alma Kuške, e-pasts: istabateatris@gmail.com, tel. nr.: 26418778

Mērķauditorija: 1.–9. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/izrade-puika-ar-suni-pec-ineses-zanderes-stasta-motiviem-zana-lipkes-muzeja/>

“Puika ar suni” ir neticams piedzīvojumu stāsts par varonīgu puiku vārdā Zigis, kurš kopā ar savu ģimeni un suni Džeri paveica brīnumu, izglābjot daudzu cilvēku dzīvības. Zigis redz un dzird visu, kas viņa mājās notiek, un, kad Zigim paliek bail, viņš slēpjas suņu būdā pie sava uzticamā drauga Džera.

Dziļi zem Džera būdas ir bunkurs, kur Ziga paps slēpj cilvēkus. Šeit, pie Lipkēm, bedri rok dzīvībai, ne nāvei. Te palīdz, nevis dara pāri. Tas ir liels noslēpums, un par to nevienam nedrīkst stāstīt. Zigis mācās saprast pasaules kārtību, uzdod jautājumus un redz, cik svarīga ir cilvēcība vienam pret otru.

Izrāde tapusi pēc Ineses Zanderes grāmatas “Puika ar suni” motīviem, un tajā stāstīts par pazīstamā ebreju glābēja Žaņa Lipkes dēlu Zigfrīdu, kuram bija tikai astoņi gadi, kad viņa ģimene deva patvērumu nacistu vajātajiem ebrejiem.

Izrāde “Mana Magadana”

Piedāvā: Kultūras attīstības biedrība “Tapala lapa”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Kristīne Timermane, e-pasts: timermane.kristine@gmail.com, tel. nr.: 29365931

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/erika-vilsona-monoizrade-mana-magadana/>

Ērika Vilsona izrāde “Mana Magadana” ir ne tikai autobiogrāfisks stāsts par piedzimšanu Kolimas reģiona centrā Magadanā un bērnību pēc atgriešanās no izsūtījuma, bet arī personisks skatījums uz latviešu tautas vēsturi. Tā ir veltījums Ērika mammai, kura par iesaistīšanos pretpadomju grupā un mēģinājumu bēgt uz Zviedriju tika apcietināta 1945. gada augustā un 1946. gadā izsūtīta uz Sibīriju.

Izrādes pamatā ir aktiera bērnības atmiņas par pirmajiem dzīves gadiem izsūtījumā, viņa mamma Zentas Vilsones vēstules un trimdā sarakstītie dzejoļi, kā arī dienasgrāmatas fragmenti no 2013. gada brauciena uz Magadanu kopā ar režisori Dzintru Geku un fondu “Sibīrijas bērni”. Izrāde caur viena cilvēka dzīves stāstu rosina interesi kā par savas dzimtas, tā par savas valsts vēsturi. Meklējot savas saknes, mēs atgriežamies sākumpunktā – savā piedzimšanas vietā, lai atbildētu uz būtiskiem jautājumiem: kāpēc esam piedzimuši šeit un tagad, kāds ir mūsu dzīves uzdevums, ko mums nozīmē dzimtene?

Izrāde “Pipartēja”

Piedāvā: SIA “Teātris TT”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Anna Putniņa, e-pasts: anna@teatristt.lv, tel. nr.: 29567442

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/izrade-piparteja/>

Nereti iedomājamies – ja lietas varētu runāt, kādus gan pārsteidzošus stāstus mēs nedzirdētu? Lietu klusā eksistence sniedz tām iespēju izzināt noslēpumus un vērot brīžus, kad esam vispatiesākie.

Izrādes galvenais varonis cilvēku ieskatā ir lieta, kas neredz, nedzird un nerunā. Tas ir spēļu lācis Miks, kurš patiesībā izrādās izcils vērotājs un īstens draugs vairāku cilvēku mūžu garumā. Mikam ir arī izcila atmiņa – viņš ne vien atceras savu dzimšanas dienu 1940. gadā kādā Latvijas zemnieku sētā, bet spēj sīkumos izstāstīt par visu, kam bijis liecinieks līdz pat šodienai – par postošā kara sākumu un divām nežēlīgām armijām, par mežabrāļu cīņām un varonību, par izsūtījumu uz stindzinoši auksto Sibīriju, kā arī kaitinoši vienmuļo dzīvi sarkanajā padomju Latvijā. Un visbeidzot arī sarkanbaltsarkano karogu atgriešanās svētkus.

Mika stāsts ir iespēja palūkoties pašiem uz sevi ar savu itin kā nedzīvo draugu acīm, tā uzzinot ne vien to, kas esam šodien, bet arī kādi mēs vēlētos sevi redzēt rīt. Sevi un pasauli, kurā

dzīvojam, – Latviju. Un saņemt atbildi uz jautājumu, kas gan ir pipartēja? Kur meklējams šādas tējas spēks?

Politiskā rasola izrāde “Vēlēšanās”

Piedāvā: Biedrība “Kvadrifrons”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Ance Strazda, e-pasts: skolassoma@kvadrifrons.lv, tel. nr.: 26499561

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/politiska-rasola-izrade-velesanas/>

Par vienu no mūsdienu demokrātiju priekšrocībām tiek uzskatītas sabiedrības plašās līdzdalības iespējas politikas veidošanā. Tomēr visizplatītākā un atbildīgākā politiskās līdzdalības forma ir dalība vēlēšanās.

Izrāde “Vēlēšanās” ir politisks *stendaps* ar pavāršova elementiem, ko izrādes komanda veidojusi, lai sniegtu vidusskolēniem priekšstatu par to, ka ikviens sabiedrības loceklis var ietekmēt mūsu valsts un sabiedrības nākotni.

Visā Latvijā apkopotie dati apstiprina, ka visbiežāk vēlēšanās piedalās vecāka gadagājuma cilvēki. Jauniešu nelielā aktivitāte visbiežāk skaidrota ar atšķirīgām prioritātēm attiecīgajā vecuma posmā un ar mazāku informētību par to, kā funkcionē sabiedrības pārvaldes sistēma. Izrādē aktieris Jānis Kronis tiksies ar vidusskolēniem, lai interaktīvas un aizraujošas izrādes formā vienotos par ideālā rasola recepti. Piedaloties aizklātā balsojumā, skolēni kopīgi lems par populāro salātu sastāvdaļām un to proporcijām, kā arī nepiespiestā gaisotnē iepazīsies ar līdzšinējo Saeimas sasaukumu un demokrātisko vēlēšanu sistēmu. Jaunieši tiek aicināti aizdomāties par savu atbildību un līdzdalības nepieciešamību, jo izlemjot nepiedalīties vēlēšanās, mēs sakām: “Nākamajos četrus gadus es esmu gatavs ēst rasolu, kura sastāvdaļas noteicis kāds cits.”

Izrāde “Kur palika valsts?”

Piedāvā: Dailes teātris

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Monta Simtiņa, e-pasts: dailesteatris@dailesteatris.lv, tel. nr.: 67294444

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/izrade-kur-palika-valsts/>

Dokumentāls detektīvs, kas tapis, iedvesmojoties no slavenā mākslinieka Raimonda Staprāna lugām.

Latvijas okupācija un Latvijas valstsvīru šaubīgā rīcība 1940. gada jūnijā ir viena no mūsu vēstures tumšākajām lappusēm. Tās centrā valsts pašpasludinātais vadonis Kārlis Ulmanis. Viņa personība turpina izraisīt interesi, skepsi un apbrīnu. Bet kā bija patiesībā? Vai Latvija varēja saglabāt brīvību arī vistumšākajā vēstures brīdī, ja Ulmanis būtu rīkojies citādi?

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Izstāde “Jaunais mākslas templis. Rīgas pilsētas mākslas muzejs 1905–1919”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: Līdz 2025. gada 9. novembrim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Izglītības programmu kuratori, e-pasts: ekskursijas@lnmm.gov.lv, tel. nr.: 67324461

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://lnmm.gov.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izstades/jaunais-makslas-templis-rigas-pilsetas-makslas-muzejs-19051919-559>

Izstāde vēsta par muzeja agrīno vēsturi. Tā veidota kā veltījums 120. gadadienai kopš muzeja galvenās ēkas atvēršanas apmeklētājiem un stāsta par muzeja darbību pirmā direktora Vilhelma Neimaņa vadības laikā.

Izstāde piedāvā iepazīt tuvāk speciāli Rīgas pilsētas mākslas muzeja vajadzībām celto ēku, tā pirmo direktoru un darbiniekus, vairākas muzeja telpās notikušās izstādes un krājumam iegūto Latvijas un Igaunijas izcelsmes mākslinieku darbu izlasi, kas tolaik pastāvīgajā ekspozīcijā bija skatāma vienkopus, bet mūsdienās glabājas sešās dažādās Latvijas Nacionālā mākslas muzeja kolekcijās. Izstādē iekļauti arī Vilhelma Neimaņa meti muzeja ēkai un tās interjeriem, vēsturiskas fotogrāfijas un dažādi citi materiāli no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja Zinātnisko dokumentu centra un bibliotēkas krājuma.

Izstāde “Džemma”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: Līdz 2025. gada 9. novembrim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Izglītības programmu kuratori, e-pasts: ekskursijas@lnmm.gov.lv, tel. nr.: 67324461

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://lnmm.gov.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izstades/dzemmas-555>

Izstāde “Džemma” ir veltīta ievērojamās latviešu gleznotājas Džemmas Skulmes 100. jubilejai. Tās mērķis ir ne tikai caur viena autora radošo devumu apzināt mākslas un sabiedrības situāciju padomju varas okupētajā Latvijā, bet galvenokārt uzsvērt mākslinieka personības individuālo gribu caur ideoloģisko nosacījumu režģiem runāt par sev un tautai būtisko. Džemmas Skulmes (1925–2019) māksla ir liecība tam, kā cenzūras apstākļos ar savu ekspresīvo glezniecības valodu viņa aizvien vairāk atbrīvojusies no varas uzspiestās sociālistiskā reālistiskās izteiksmes, tai skaitā ideoloģiskā patosa. Mākslinieces personībai un sabiedriskajai stājai nenoliedzami ir bijusi liela ietekme Latvijā gan padomju okupācijas gados, gan atjaunotās valstiskās neatkarības laikā.

Māksliniece savā glezniecībā un arī personiskajā pārliecībā par kultūras lomu jau plašākā kontekstā vienmēr ir vadījusies pēc cilvēcisko pamatvērtību mēra – garīgās vertikāles, kam sakņojumu radusi tautas kultūras mantojumā.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Modernisms Latvijā. Jauna valsts / Jauna māksla”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Ineta Puikevica, e-pasts: sbm@lnmm.gov.lv, tel. nr.: 67288800

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/interaktiva-nodarbiba-modernisms-latvija-jauna-valsts-jauna-maksla/>

Nodarbībā skolēni ir aicināti paviesoties vēsturiskajā mākslinieku pāra, Aleksandras Beļcovas un Romana Sutas, mājoklī, kas glabā mākslas darbus, abu spilgto personību dzīvesstāstus un radošās vides auru.

Muzeja mājīgā 20. gadsimta 20.–30. gadu gaisotne rosina iztēloties laikmeta garu, kurā mākslinieki dzīvojuši un radījuši, savukārt ekspozīcijā redzamās gleznas, grafikas, lietišķās mākslas priekšmeti, plakāti un teātra dekorāciju skices mudina izzināt māksliniecisko izpausmju daudzveidību.

Nodarbības laikā tiek aplūkota modernisma rašanās vēsture Latvijā, tās saistība ar 20. gadsimta grandiozajām pārmaiņām pasaulē, jaunas vizuālās valodas meklējumiem un jaunas valsts veidošanās situāciju.

* * *

Atgādnēs praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā rekomendētajām kultūras norisēm atrodama [programmas mājaslapas katalogā](#).
- Mājaslapas katalogā var nebūt norādītas:
 - o visas valsts kultūras iestāžu (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvātās norises, taču tās ir iekļautas programmas saturā un atrodamas konkrēto institūciju mājaslapās.
 - o īslaicīgi notiekošās kultūras norises (izstādes, vienu vai dažas reizes notiekoši koncerti utt.), kuru apmeklēšana jāaskaņo, sazinoties ar programmas komandu.
- Pedagogi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālāko norišu izlases atrodamas ikmēneša jaunumu lapās, kas arī pieejamas [mājaslapā](#).
- Mājaslapas [aktualitāšu sadaļā](#) atrodama informācija par aktuālajām kultūras norisēm un skolēnu atsauksmes.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo mediju kontos “Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>, “Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/> un “X” https://x.com/LV_skolas_soma, kā arī programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma>. Sociālajos medijos aicinām pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļās vai dalīties ar kādu no ierakstiem un savu pieredzi.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem apkopojumiem, jāpārliecinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

Programmas tīmekļvietnes sadaļā “Resursi” pieejami dažādi metodiskie ieteikumi un resursi, kas var palīdzēt izvēlēties īsto norisi un veiksmīgi saistīt to ar mācību un audzināšanas darbu: <https://latvijasskolassoma.lv/resursi>.

Programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma> ievietoti arī iepriekšējo gadu semināros, konferencēs un forumos sniegtie pedagogu un kultūras nozares ekspertu pieredzes stāsti un lekcijas, t.sk., programmas atklāšanas koncerta ieraksts, kā arī citi audiovizuālie resursi un metodiskie materiāli.

www.latvijasskolassoma.lv #LatvijasSkolasSoma
